

Christian Heinrich Breuning

Interpretationis Ex Herennio Modestino

**Specimen IIII : ... Epistola Gratvatoria Ad Virvm ... Carolvm Gottfried Stravpitz
Zittaviensem Lvsatvm ...**

Lipsiae: Ex Officina Langenhemiana, [1753]

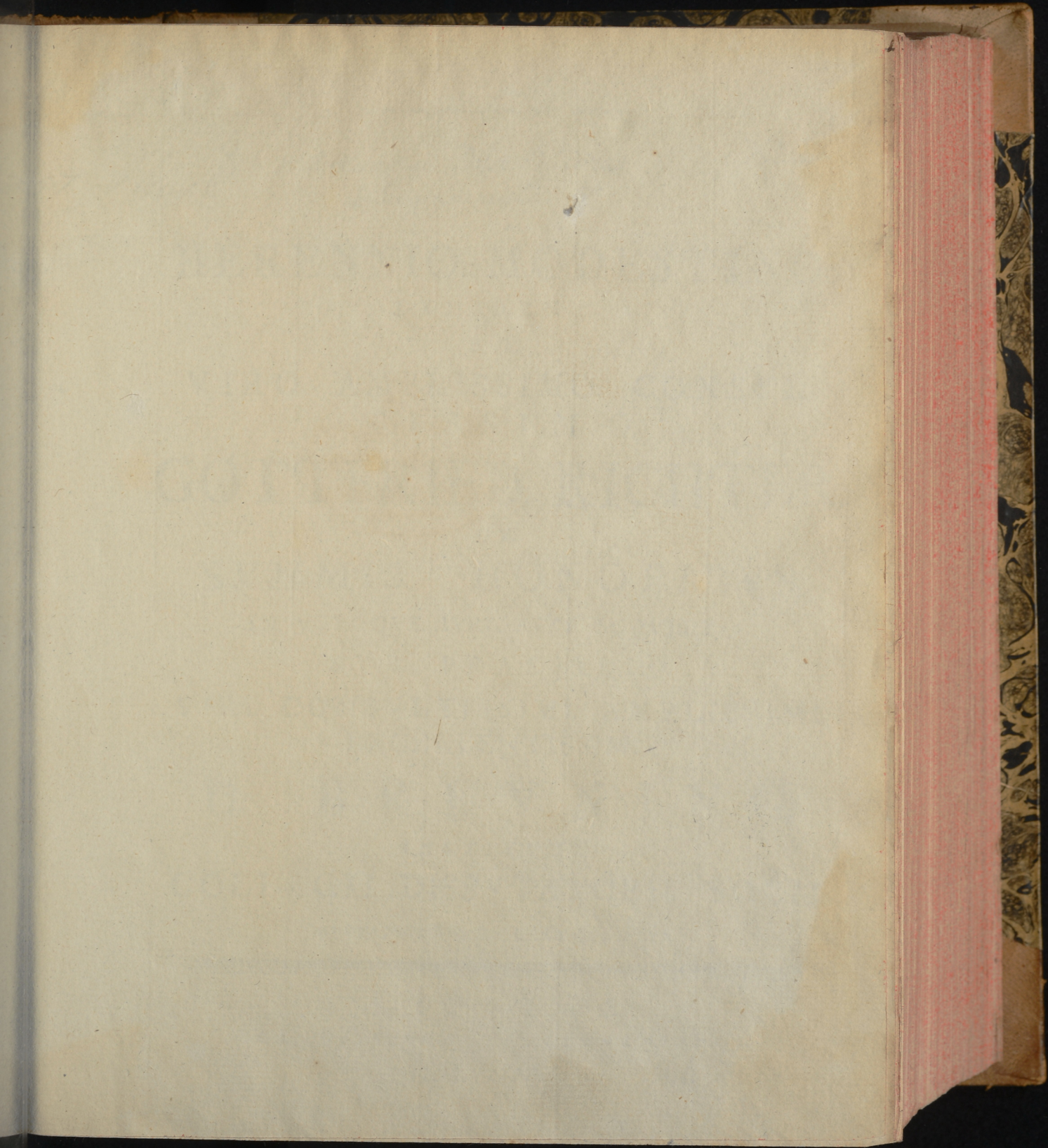
<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn870654233>

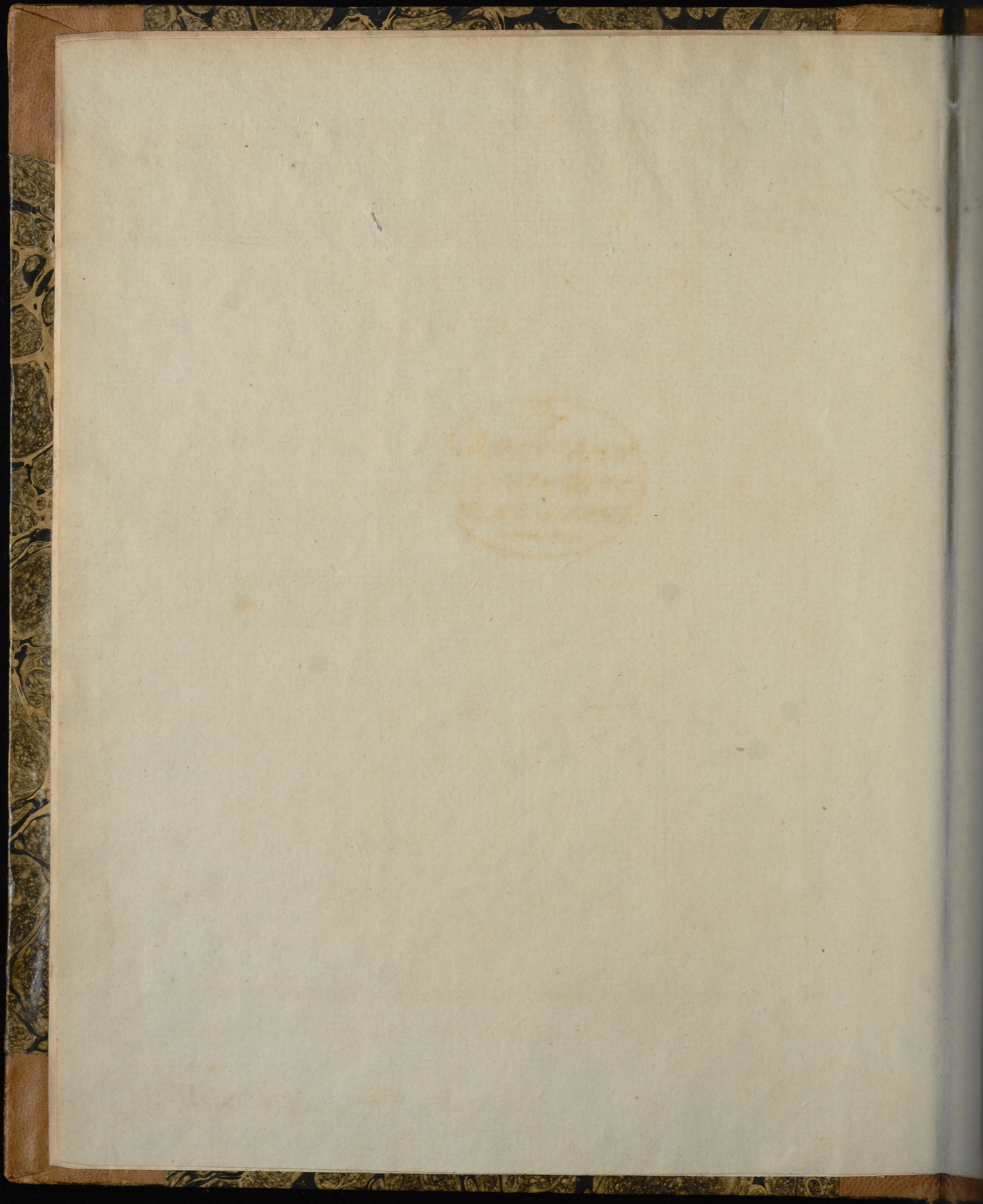
Band (Druck) Freier Zugang

K. K. — 1 (49.)

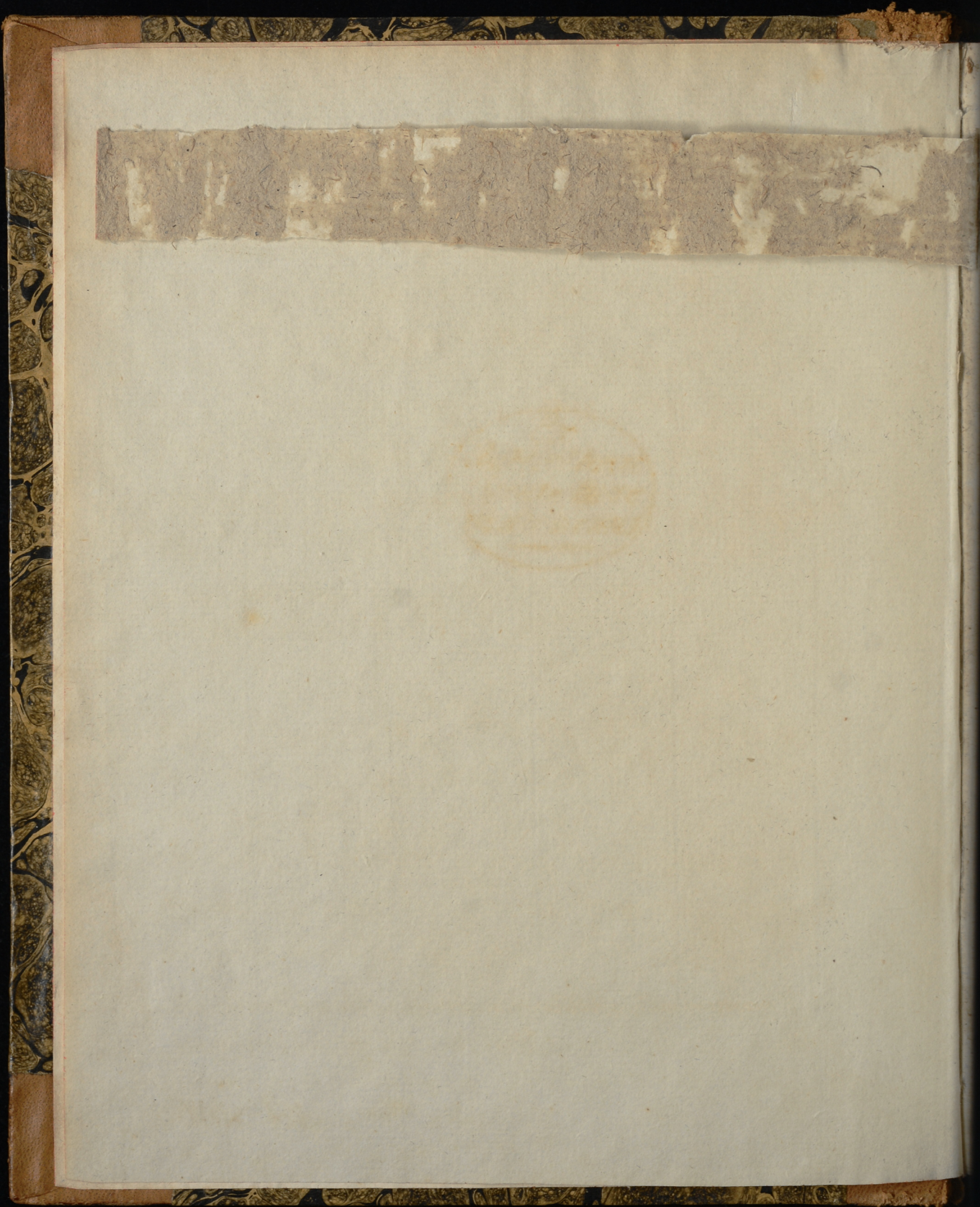

57 N° 8

H. Breuningii Dissertationes
et Programmata.

XLIX.

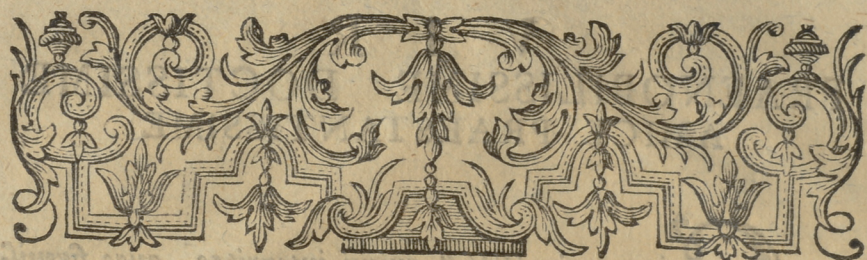
SPECIMEN IIII.
 INTERPRETATIONIS
 EX
 HERENNIO MODESTINO
 C V I
 PRAEMISSA EST
 EPISTOLA GRATVLATORIA
 A D
 VIRVM PRAENOBILISSIMVM
 DOCTISSIMVM
 CAROLVM GOTTFRIED
 STRAVPITZ
 ZITTAVIENSEM LVSATVM
 A COLLEGIO DISPVTORIO
 SVB PRAESIDIO
 VIRI CONSVLTISSIMI AMPLISSIMI
 EXCELLENTISSIMI
 D. BREVNINGII
 HACTENVS INSTITVTI
 SOCIIS
 MISSA.

L I P S I A E
 EX OFFICINA LANGENHEMIANA.

SPECIMEN III
INTERPRETATIONIS
EX
HERENNIO MORDERNO
FRANCOGALLIAE
EPISTOLA GRATULATORIA
R. H.
VIRVM PARNOBILISSIMVM
DOCTISSIMVM
CAROLVM GOTTFRIED
STRAYTTZ
CITATIONEM EVANGELII
A COLLEGIO DISPUTATORIO
VIRI CONSULENTI AMPLISSIMI
EXCELLENTISSIMO
D. BREVNIGI
HACTENUS INSTITUTI
SOCIIS
ET OFFICII HANNOVERIANI

V I R
PRAENOBILISSIME DOCTISSIME
AMICE PRAESTANTISSIME

Singularis TVA animi integritas, quae firmissimam nobis paravit amicitiam, cuius memoriam nulla unquam delebit obliuio, exigit, ut omnino monumentum eidem ponamus, quod omne tempus ferret. At nostrae vires prohibent, quo minus tam perpetuum sit illud monumentum, quod TVAE amicitiae nobis gratissimae pietas nostra constructura est. Voluntas tamen, quae posse nostrum superat, saltem TIBI probanda videbitur, cum certissime de integritate animi nostri constet. Felicissima ceterum est occasio, nobis data, qua TE publice in Themidis sacrario sub moderamine PRAECEPTORIS NOSTRI CONSULTISSIMI strenue disputantem audiimus, gloriaeque TVAE partae testes interfuimus. Gratulamur pie, optantes, ut mox uberrimos diligentiae TVAE et scientiae capias fructus, quo et aliquando in solatium VENERANDI PARENTIS TVI et splendorem FAMILIAE digna habeas premia. Auerruncet abs TE NVMEN, quicquid commodis TVIS contrarium unquam esse possit. Caeterum, cum TVVS discessus ab Academia nostram quoque amicitiam tristitia adimpleat, hoc tantum rogamus, ut eam perpetuo nobis conseruare absens velis. Nos vero sancte promittimus, apud nos nec TVI nec TVAE amicitiae memoriam unquam intermorituram, qui eidem nos amplius commendamus. Vale. Dabannus Lipsiae die VI. Aprilis MDCCC LIII.

HERENNIVS MODESTINVS
D E
E X C V S A T I O N I B V S
L I B R I I.
F R A G M E N T V M I I I.
L E X I I.
Q V I P E T A N T T V T O R. V E L C V R A T O R E S.

§. II. **T**ὰ δὲ περὶ τῆς μητρὸς προειρημένα δηλοῦ-
ται ἐν ἐπιστολῇ ΣΕΒΗΡΟΥ, **Q**uae autem de matre
ἧς τὰ ῥήματα ὑποτέτανται: RI, cuius verba subiecta sunt.
D I V V S S E V E R V S C V S P I O R V F I N O. O M N E M M E L I O R A -
T I O N E M A D H I B E R E S V B V E N I E N D I S P V P I L L I S, C V M A D
C V R A M P V B L I C A M P E R T I N E A T, L I Q V E R E O M N I B V S
V O L O,

C O M M E N T A R I V S.

ΣΕΒΗΡΟΥ.) Male versatur *Ant.* A V G V S T I N V S paulo infra *b. l.* quod latina
a Triboniano apposita esse conicit ex sola ea ratione, quod *credendum non*
fit, Modestinum dum Graece scripserit, latine quaedam scripserit. Sed iam
refutauit eum *Ant.* C O N T I V S in *Not. Margin.* ad *b. l.* licet hoc loco re-
futandus non erat Augustinus, qui dubitare non videtur rescripta et episto-
las latine a Modestino appositas esse: nihil vero dixit de Legum verbis et
quae e Ictorum libris citantur. At quod, *b. l.* §. 5. prius scriptum erat
καὶ ὈΤΑΠΙΑΝΟΣ ὁ κράτιος οὕτως γράφει, paulo post vero romano Sermonem
positum: *Et apud PVALVM Libro nono Responsorum ita relatum est*, et ad
fin. §. *Et alia parte eiusdem libri ita respondit*, quae ipsius sunt Mode-
stini

VOLO, ET IDEO QVAE MATER VEL NON PETIERIT TUTORES IDONEOS FILIIS SVIS; VEL PRIORIBVS EXCVSATIS REIECTISVE, NON CONFESTIM ALIORVM NOMINA DEDERIT: IVS NON HABEAT VINDICANDORVM SIBI BONORVM INTESTATORVM FILIORVM.

§. III. Ἐάν μὲν τοι τις ἢ δανειστής ἢ λεγατάριος, ἢ ἄλλην ἀναγκαίαν ἔχει πρὸς τὸν ὀρφανὸν σύστασι: αὐτὸς μὲν οὐκ αἰτήσῃ ἐπιτροπὸν τῶ ὀρφανῶ, ἀλλὰ τοὺς αἰτεῖν δυναμένους ἀξιώσῃ αἰτῆσαι: ἢ ἐάν οὔτοι ἀποκνήσωσι, τότε προσελθὼν τῶ ἡγουμένῳ αὐτὸ τοῦτο ἐρεῖ:

§. III. Siquidem aliquis vel foenerator vel legatarius vel alius necessariam habeat aduersus pupillum prosecutionem: ipse quidem non petet tutorem pupillo; sed eos qui petere possunt, rogabit petere: vel si hi neglexerint, tunc accedens ad praesidem, hoc ipsum di-

COMMENTARIVS.

stini, non vero τὰ τῶν νόμων βήματα Augustini opinio inde orta. Sed quare in hoc Triboniani nomen deferamus? Quis dabit leges Modestino, quare ratione scribat, qui breuitatem sequitur, ne inter Ictorum textus graeca quaedam adscriberet. Non enim in emendandis locis eo respiciendum est, qualiter autor rem conficere debuerit, sed quomodo perfecerit. Et quid? Si Vlpiani simul Pauli libros citantis verba sint?

QVAE MATER) geminationem inuenit Pardulph. PRATEIVS Geminat. L. I. cap. 24. ob ea, quae scripta sunt iisdem verbis in L. 2. §. 23. ad SCt. Tertullianum. Fatetur quidem ipse pertinere ex parte ea quae Vlpianus dixerat ad SCtum Tertyll. Sed nihil id ipsum mouit, quin geminatis male legibus non adscriberet, sed dixit potius, *aequissima hac epistola vsum esse Tribonianum more cothurni.* At frustra haec. Non enim positum fuit in voluntate Triboniani, vt hanc epistolam vel legi nostrae non adiceret, vbi probandi causa tamen, a quo necessario tutor impuberibus petendus esset, alleganda erat, vel in Vlpiano negligeret, qui tamen omnia fere verba interpretatur, in quantum videlicet mater ad successionem ab intestato vocatur, si contra illud ius peccauerat. Sed satis defendit Tribonianum suum ipse

Imperator EPISTOLA Δέδωκεν ἡμῖν §. 13. δανειστής) male barbarus foenerator, rectius Ant. AVGVSTINVS h. I. creditor, qui et monet contentionem, seu vt CONTIO in not. ad h. I. placet controuersiam seu *litē* σύστασι dici, vti latina vox consistere eodem significato legitur in Rescripto ANTONINI in L. r. C. qui per. tut. cuius verba sunt: Imperator Antoninus A. Chysanthae. Admone adolescentem aduersus quem tuis CONSISTERE, vt curatores sibi dari postulet, cum quibus secundum iuris formulam CONSISTAS: qui si in petendis his cessabit, potes tu competen-

ἵνα κατασταθέντος ἐπιτρόπου νόμιμου ἢ πρὸς τὸν ὀρφανὸν γένηται σύστασις.

§. IV. Ταῦτα μὲν περὶ ἐπιτρόπων· κούρατορας δὲ ἑαυτοῖς αἰτήσουσιν οἱ ἀφήλικες, εἰ μὲν παρῶσι, δι' ἑαυτῶν· εἰ δὲ ἀποδημῇ τις αὐτῶν αἰτήσει διὰ Φροντισοῦ.

§. V. Εἰ δὲ ἄλλος αἰτήσῃ κούρατορα δύναται τῷ ἀφήλικι, ἐζητήθη· καὶ ΟΥΛΠΙΑΝΟΣ ὁ κράτιστος οὕτως γράφει· ὡς δεόν ἄλλον αὐτῷ μὴ αἰτεῖν, ἀλλὰ αὐτὸν ἑαυτῷ.

Et apud PAVLVM Libro nono respon-

sorum ita relatum est: CURATOREM, IGNORANTE, NEC MANDANTE PUPILLA, NON RECTE EI A TUTORE PETI-

TVM

COMMENTARIVS.

tem iudicem adire, ut in dandis curatoribus officio fungatur. Prouocat et idem Augustinus ad L. 33. π. de iudiciis. vbi HERMOGENIANVS dixerat: *vix certis ex causis aduersus dominos seruis CONSISTERE permiffum est.* Et MARCIANVS L. 13. §. 3. de pign. et hypoth. scripserat: *Et in supersficiariis legitime CONSISTERE creditor potest aduersus quemlibet possessorem.* Sic et in L. 49. π. de hered. petit. et L. 1. C. de act. emt. idem significatus verbi CONSISTERE inuenitur. Tenetur vero is, qui controuersiam habet cum pupillo, vt eos, quibus vel necessitas legum vel alia pietatis ratio dedit, vt pupillo tutorem peterent, adeat eosdemque roget, vt fupietatis officio petendo tutorem fugantur. Causa sola est in lite posita, vt is dirimatur et quiuis sibi suum ius habeat. Qui si ergo ii, quos rogauit, non petant, ipse praesidem vel iudicem adeat et qualiter egerit referat, qui ex officio dein legitimum dabit tutorem, quo tandem lis finiatur. (ἑαυτοῖς αἰτήσουσιν.) Id iuris non modo ex Constitutione Antonini quam Augustinus allegauerat patet, sed ita quoque rescripsit ALEXANDER L. 6. C. qui pet. tut. Vbi vero iura matri necessitatem iniunxerant, petendi tutorem filiis impuberibus, quaestio incidit, an et curatorem mater ex necessitate petat. Negat in Alexander in verbis: *Petendi autem filiis curatores necessitas matribus imposita non est.* Cogi itaque non potest mater, vt curatorem petat; at vero si sponte sua id faciat permiffisse videtur id Lex Alexandri et expresse id permiffit tutori GORDIANVS L. 7. C. eod. ea tamen causa, si pu-

TVM VIDERI: PERICVLVMQVE EORVM, QVAE CVRATOR NON IVRE DATVS GESSIT, NON SINE RATIONE EVM, QVI PETIT COGENDVM AGNOSCERE. *Et alia parte eiusdem libri ita respondit:* SI MATRIS IVDICIUM PRINCEPS SECVTVS, CVRATORES FILIAE EIVS DEDIT; PERICVLVM ADMINISTRATIONIS EORVM EAM RESPICERE DEBERE.

§. VI. Οἱ ὄπωσοῦν ἀφεθέντες δι' ἐξουσιαστίονος τῆς ἐπιτροπῆς, ἀνάγκη οὐκ ἔχουσιν αἰτεῖν τοῖς ὀρφανοῖς ἐπιτροπὸν, ὡς Φησι ΣΕΒΗΡΟΥ καὶ ANTONINOY διὰ ταξίς.

§. VI. Qui qualitercunque dimissi sunt per excusationem a tutela, necesse non habent petere pupillis tutorem, ut ait SEVERI et ANTONINI Constitutio.

LEX

COMMENTARIVS.

si pupilla, cui rationes suas reddere voluit tutor, sibi curatorem ipsa petere neglexerat. Male vero exposuit interpretes barbarus ὡς δέον, non licere. Sic enim et volentes petere, ut mater et tutor si necessitas exigat, repellendi viderentur, ubi tamen de sola petendi necessitate certis personis imposita ut in tutela statutum est, ICTUS disputat; quare rectius *Ant.* AVGVSTINVS *b. l.* scripsit: *quasi necesse sit* idque tam de aliis dici potest, quam et de ipso minore ex Lege D. MARCI. A. apud CAPITOLINVM in *Vita Marci.*

ἀράτιος) vulgo egregius, *Ant.* AVGVSTINVS *optimus.* Nec mirum; forsitan hunc libellum σύγχρονος Modestinus eo tempore scripsit, quo Praefectus Praetorio ipse Vlpianus fuerat, cui apposito hoc honoris vocabulo, dignitatis reuerentiam exhibuit, Paulum vero ICTUM non minoris prudentiae civilis imo forsitan maioris et acutioris ingenii sine encomio citat, quo, forsitan motus AVGVSTINVS, ut haec a Triboniano apposita conferret, sed de hoc supra dictum est. conf. *Henr.* CANNEGIETERVM in *Diss. de aetate et Stilo Flavi Aniani. cap. VI.*

ὁ ὄπωσοῦν κ. τ. λ.) Haloander haec ab Lege separata ad *Lib. III.* Modestini *Excusationum* refert, sed frustra, quare id iam monuit *Ant.* AVGVSTINVS *b. l.* imo ipsum argumentum exigit, quippe de iis agit, qui petere tutores debeant, quod hoc Libro I. simul exposuerat ICTUS.

LEX XXXI. DIVI SEVERVS. *caet.*) Neglexit hanc legem *Severi* et *Antonini* *Ant.* AVGVSTINVS in *Comment. ad Modestinum* quam tamen Tribonianus ex *Lib. I. Modestini excusationum* ut inscriptio ostendit, exhibuerat. Sunt vero interdum plures, qui tutores vel testamento vel Praetoris iussu dicuntur, licet non omnes simul res pupilli administrent. Nam vel omnes administrent, vel ex his, qui simul tutores sunt, vnus saltem tutelae munere fungitur, reliqui *honorarii* dicuntur. Eo vero themate etiam iura in

con-

8 SPECIMEN III. INTERPRETAT. EX MODEST.

FRAGMENTVM IV.
LEX XXXI. DIG. DE ADMIN. ET
PERICVL. TVTOR.

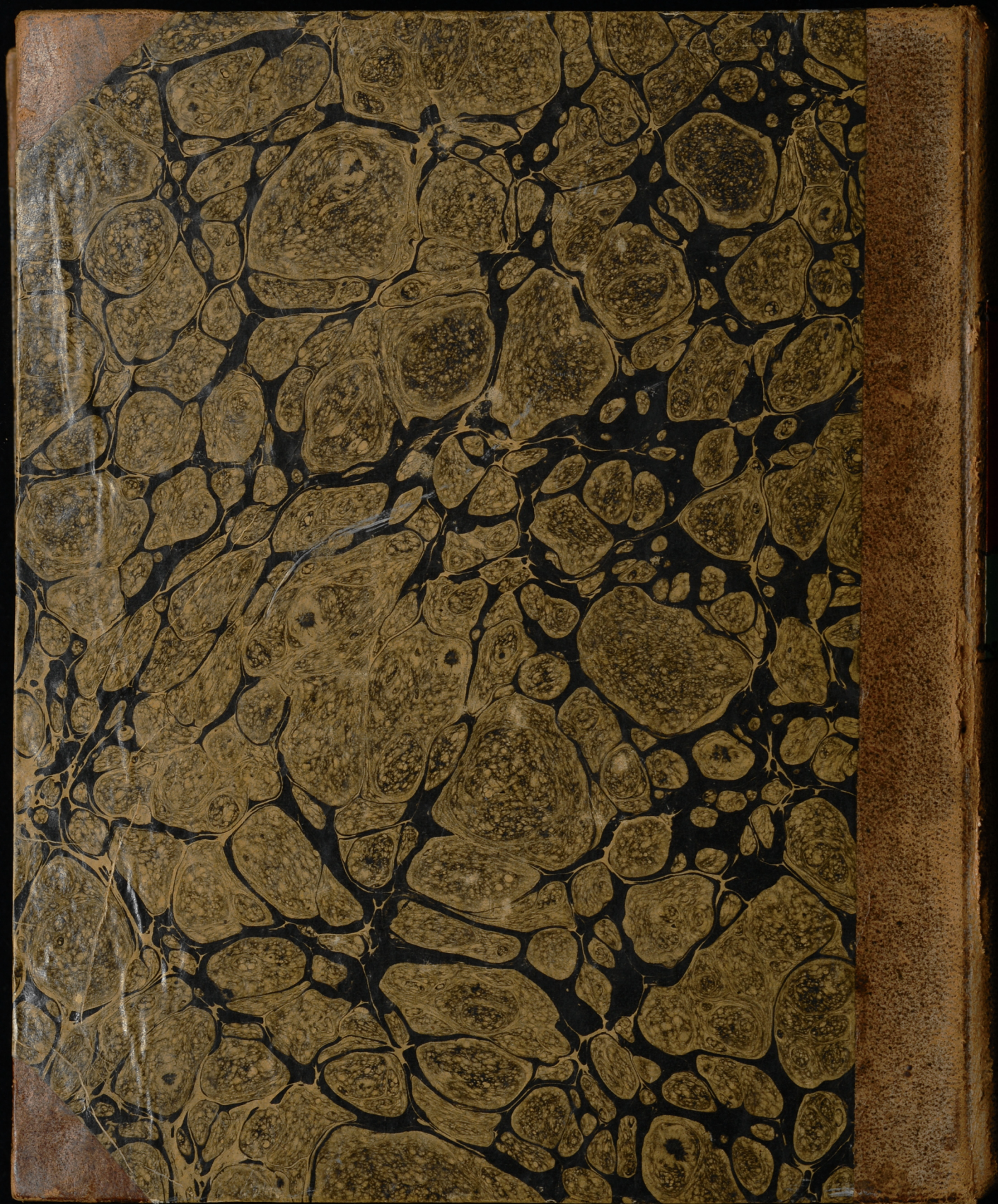
DIVI SEVERVS ET ANTONINVS AVGVSTI SERGIO IV-
LIANO. FORMA, QVA SINGVLI TVTORES, PRO VT QVIS-
QVE GESSIT TVTELAM, NONNVNQVAM IN SOLIDVM
TENENTVR: DVMTAXAT INTRA PVBERTATIS TEMPORA
LOCVM HABET; NON ETIAM, SI POST PVBERTATEM
ADMINISTRAYERINT.

COMMENTARIVS.

conueniendis tutoribus singularia et diuersa exposuerunt. Si enim omnes
adminiſtrant, id fit diuisis negotiis vt videlicet quis negotia et bona *ur-*
bana curet, alter *prouincialia* tueatur, in tantum hi conueniuntur, quan-
tum adminiſtrant, vti placuit VLPIANO. *L. 4. π. de adm. et per. tut.* et
est in *L. 2. C. de peric. tut.* adde *Hab. GIPHANIVM ad Codic. Tit. de di-*
uid. tutel. Idque etiam procedet si a magistratu imo a patre in testamento
diuisio facta sit. v. *Iacob. CVIACIVM in Paratitl. Codic. Tit. de diuid. tu-*
tel. Si vero conuentione tutorum adminiſtratio diuisa sit, nihilominus
singuli in solidum tenentur, vt placuit CARINO et NYMERIANO in *L. 2.*
C. de diu. tut. ita tamen vt minor actiones cedat. Neque ab hac disposi-
tione iura recedunt, si indiuisae omnes simul gesserunt vt iisdem *Impp.*
quoque placuit, vbi tamen VLPIANVS *L. 1. §. 11. de tutel. et rat. distr.*
distinguit, an soluendo adhuc sint, nec ne, et si soluendo sint, aequissi-
mum iudicat *diuidi* inter eos actionem pro virilibus partibus: quod cessat,
si reliqui soluendo non sint. *L. 2. π. de quib. ad eund. iud. eat.* vel si ex
dolo communi et contumacia conueniuntur, vbi in solidum tenetur qui
soluendo est et quem pupillus elegit, neque exceptio procedit, vt actio
diuidatur, vti suadet TRYPHONINVS *L. 55. π. de adm. et per. tut.* et
PAPINIANVS in *L. 38. π. eod. atque L. 2. C. Si tut. non gess.* adde *Iac.*
CVIACIVM et *GIPHANIVM*. *ll. cc.* Iam incidit quaestio, an et in so-
lidum teneantur omnes, qui post pubertatem adhuc ex errore forsan tute-
lam adminiſtrauerint? Negant id *Imp. Seuerus et Antoninus* et causa forsan
in eo posita est, quod pupillus sibi curatorem petere debuisset, neque ii,
qui tutelam gesserunt, post pubertatem pupilli etiam eiusdem curam fu-
scipere tenentur, quod certi iuris est, atque ex *Lege DIOCLETIANI et*
MAXIMIANI L. 20. C. de excus. tut. abunde patet.

riberet testator filios, testamentum postea rescinde-
 relata inofficiosi testamenti, sicque intestatus decede-
 re, vt ergo id euitaretur, remedium inuentum nonnulli
 si inter viuos bona aliis donarent, quo facto si ni-
 hil superesset, nihil veniret ad liberos, quibus anti-
 quum remedium, cum testamentum haud adesset, do-
 no inter viuos firmatae atque irreuocabiles essent, quo
 bonis paternis consequi possent liberi. Patet id ex
inoffic. donat. ex verbis: Si, vt allegatis, mater ve-
dendam inofficiosi querelam, pene vniuersas faculta-
rum ageret in rebus humanis, factis donationibus siue
liberos, siue in extraneos, exhausit; caet.

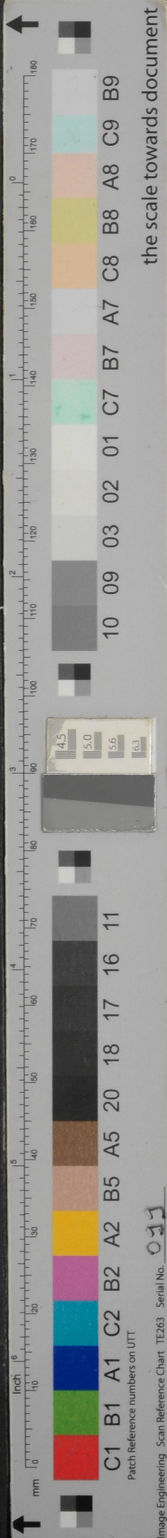
§. IV.

anc ergo fraudem infringendam legi factam, quae
 vim constituit, postea introducta est *querela in-*
novationis, qua rescindebatur donatio in fraudem suc-
 cessionis legitima facta. Argumentum huic iuri introdu-
 ctum est *querela inofficiosi testamenti*. Hinc VALERIA-
 NUS in *L. 2. C. de inoff. donat.* expresse re-
 ducit *similitudinem inofficiosi testamenti querelae auxi-*
lium impertiet. Porro Imp. DIOCLETIA-
 NUS in *L. 4. C. eod.* hocce remedium ad-
 ducit ad *modicas donationes vocant auxilium ad instar inoffi-*
cosi testamenti. Amplius eidem in *L. 6. C. eod.* rescribunt: *De*
inoffic. donat. ad exemplum inofficiosi testamenti praeses
iusdictionis suae partes exhibebit.

§. V.

restituatur ergo ab iis, qui in legitima immodica dona-
 tione mortuo parente donatore, facta donatio inter
 viuos.

A 3

the scale towards document

011

Serial No. 011